

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Kunz József ur kereskedésével szemben.
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

A vegyes-házassági kérdés.

Budapest, juli. 8.

—é— A főrendiházban a költségvetés tárgyalásánál nagymérvű vita fejlődött ki az 1868-ki 53-ik törvény s az annak végrehajtása iránt Tisza miniszterelnök utolsó idejében kiadott 1890. február 26-ik vallásügyminiszteri rendelet körül. A kath. főpapság Vaszary hercegprímással élén nagy tudományu s ékes szónoklatokban a katolikus egyház s a kath. hitelv sérelmének nevezte ama törvényt s miniszteri rendeletet, panaszkodott az állami mindenhatóság ellen, mely önkénytelenül rendelkezik a vegyes házasságból származó gyermekek vallása felett, s követelte ama törvények oly magyarázatát, mely azt megfosztaná parancsoló jellegétől s így a vegyes házasságból származó gyermekek vallásának kérdését a szülők természeti jogkörébe állítaná vissza. A protestáns püspökök ellenben tiltakoztak az ellen, hogy a vegyes házassági törvénynek a kath. hitelv miatt, azt megmásító magyarázatot adjanak s annak fenntartását hangsúlyozták a protestáns vallás védelmének szempontjából.

A főrendiházban tehát megújult a vegyes házasságok miatti felekezeti vita,

mely oly szomorú emlékkü viharokat idézett elő Magyarországon. A kath. és protestáns egyházak papjai harci állásban vannak egymással szemközt a vegyes házasságból származó gyermekek vallási hovatartozásának felett s kétségtelen, hogy a laikus társadalom mind élénkebben fog körülöttek pártállást. A felekezeti féltékenység-villongás e kérdésben fölébredt s terjed folytonosan.

Ezt pedig a magyar állam igaz híve s a magyar nemzet igaz fia nem nézheti közönyösen, a felekezeti meghasonlás a magyar nemzet s állam legnagyobb veszedelmének forrásává válhatna.

A vegyes házassági vitát s az ebből származó felekezeti villongást csak az szünteti meg, ha a házassági jogot úgy közjogi, mint magánjogi vonatkozásaiban a teljes lelkiismereti s vallásszabadság alapján rendezni fogjuk, minden állampolgárt egyformán kötelezőleg.

A főrendiházban a kormány feje gr. Szapáry miniszterelnök s gr. Csáky közoktatásügyi miniszter által tett nyilatkozatok kétségtelenné teszik, hogy a kormány igenis méltányolja egyrészt a kath. papság lelkiismereti aggályait a dogmai összetűzés tárgyában, másrészt a protestánsok aggodalmait jogaik sértetlensége iránt. A házassági jog egységes

kodifikációja küszöbön van. A házasság államjogi szempontból a közjogi vonatkozások egész sorozatát öleli föl, egyik tekintetben sem nélkülözheti az az állami törvények beavatkozását. A kizárólag polgári törvényhozás útján való rendezésének eddig nem látta szükségét a magyar törvényhozás — Megelégedett az egyes vallásfelekezetek házasságjogának respektálásával s külön bíróság útján a polgári törvényhozás keretébe való illesztésével. Most azonban a vegyes házassági vita erővé tette a kérdést, s így azt meg kell oldani véglegesen, alaposan.

A magyar törvényhozás egyik valóságára sem akarja rákényszeríteni az állami élet kívánalmaival, lelkiismerete ellen való megalkuvást. Azért kezébe vendi a házassági jog rendezését, kodifikálását egységes szellemben a vallás és lelkiismereti szabadság alapján. Reméljük, hogy e munkában tevékeny részt vesz a kath. fő- és alpapság is, melynek főérdeke, hogy a lelkiismereti kényszerítől megszabaduljon, a vegyes házasságok megáldásában s az abból származott gyermekek megkeresztelésének kérdésében.

S akkor aztán önmagától meg fog szűnni az 1868. 53. törvény s az ennek végrehajtására vonatkozó rendelet hatálya is.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Emberi történet.*)

Írta: Karczag Vilmos.

Ösmerek egy fiatal házaspárt, a kik békeességben, szeretetben s baráti ölekezésben élnek, s a kiknek nyugalma soha nem zavarná meg semmi, ha nem lenne egy kis kutyácskájok. Ez a kis kutya oka közöttük minden békeletlenségnek.

A szép kicsi szőke asszonyka valósággal elkényezteteti a kis Lili kutyácskát. Maga fésülgeti reggel, este. Maga lát utána, hogy a cselédek adtak-e elegendő ételt a Lilinek, nehogy a drága ölebecske valahogy éhes maradjon. Maga köt szép rózsaszínű harasztból nyakravalót. Kibéleli a szájkosarát, hogy ne sértse.

A kis Lilinek meg van engedve, hogy bármikor, bárki van is a vendégszobában, beléphessen s az urnője ölébe ugorhasson, nem kap szemrehányást, ha az uszályra fekszik, vagy ha a puha szőnyeg szálai között ott hagyja szürke szőrszálait s a mi a legnagyobb kegy, mikor a szép kicsi szőke asszonyka ebéd utáni álmoraledől a divánra, szabad neki is asszonykája lábainál szunyókálni, gömbölyű, fekete fejét a legkecsesebb térdekre nyugtatván.

*) A „Magyar Géniusz“-ból.

Lili rövidlábú, jól meghízott kis mopszli, fekete pofácskával s karperecz alakban felkunkorodó farkával. Járás-keelésében bizonyos öntudat nyilvánul, mintha éreztetni akarná környezetével, hogy ő a ház kedvence. És neméhez hüen, szeszélyes és akaratos, néha daczos. Ilyenkor perczekig is morog, ugat, vonit és sem ütésre, sem szép szóra nem hallgat, de idegesen fut fel s alá; szinte toporzékol, fogait vicsoritja arra, a ki közeledik s a ki hozzá nyul, azt megharapja.

Legkevesebb respectusa épen a gazdától van. Érzí, hogy a gazda ellenszenvvel viseltetik iránta, de azt is érzi, hogy ez ellen megvédi az asszonyka, ha ugyan védel-mre valamikor szükség van, mert a gazda nem meri azt éreztetni. Mindig perpatvar kerül ki belőle, hát az „okosabb enged“ elvén inkább tűr. Es az a kis kigyó olyan fitymálva néz fel reá, mikor a fauteuilben heverészve, a gazda mérges pillantásokat vet feléje.

Nem állhatja meg szó nélkül.

— Csak egy női pongyola ke-lene, meg egy cigarett a szájába s itthon fogadhatná az udvarlót.

Az asszonyka, a ki különben szereti az urát is s szinte fáj neki, hogy férje ezt az egyetlen gyöngéjét nem akarja megbocsátani — elsápad a sértéstől s duzzogva szól.

— Megvágathatnád kifejezéseidet. Mindig ezzel a szegény állattal van bajod. Irigyled tőle még a levegőt is?

— Irigylem mert rossz, türehtelen, haszontalan, szivtelen állat.

— Nem szivtelen. Nézd, hogy szeret engem, hogy nyalja a kezemet.

— Önzésből, mert enni kap tőled. Más adna neki konzot, máshoz simulna.

Minden kutya ilyen: háladatos.

— Csavargó.

— Nem igaz, ne bánts!d!

— Csak kérdezd meg a házmestert. Ep az imént, mikor hazajöttem, szólított meg, hogy mondjam meg a nagyságának, hogy a kis Lilit tegnap is majd megfogták. Alig tudta hazahozni. Nyolcz-tiz kutya is folyton nyomában volt.

— A házmester hazudik. Lili jó kis kutya.

A rövid párbeszédet, mely nem annyira emésen, mint idegesen folyt le, a kis Lili folyton felénken, sandalítva hallgatta, aztán kettőt prüsszkölve, grandezzával közeledett az ajtóhoz és első jobb lábával kaparni kezdte.

A gazda mélyen meghajolva kinyitotta előtte az ajtót:

— Parancsoljon nagysád!

Mielőtt még tiltakozhatott volna az asz-

Mai számunk 10 oldalra terjed.

Belföld.

A valuta-törvényjavaslatok fölötti képviselőházi vitában a szabadelvű párt részéről Hegedüs Sándor előadón kívül Neumann Ármán és Smialovszky Valér, a nemzeti párt részéről Gaál Jenő és Beöthy Ákos, a szélső ellenzékéről valószínűleg Helfy Ignác fog részt venni. Ellenzéki képviselők körében mint halljuk, felmerült az az eszmé, hogy a törvényjavaslatok letárgyalása után a ház ülésének során pártkülönbség nélkül ovációban részesíttessék. Wekerle pénzügyminiszter, a valuta-reform kezdeményezője.

Külföld.

Az angol választások. A Gladstone párt lapjai most már bizonyosra veszik pártjuk választási diadalát s különösen a tegnapi előtti eredménnyel vannak rendkívül megelégedve. Végeredményről azonban ma még egyáltalán nem lehet szó, mert a 670 képviselő közül még mindig csak 146 kormánypárti és 108 nem kormánypárti van megválasztva. A választások egyharmada sem ment tehát végbe s így a jövődőlgetés még mindig fölötté korai. Annyi azonban bizonyos, hogy az ellenzék sok hódítást tett s hogy tetemes konzervatív többségről immár a legjobb esetben sem lehet szó. Eddig 141 konzervatív, 19 unionista 116 Gladstone-párti, 1 parnellista és 10 antiparnellista képviselőt választottak meg. A konzervatívok eddig 11, az unionisták 4, a Gladstone-pártiak 34 helyet nyertek. Jackson, Irland államtitkára és Hamilton az admirális első lordja nagy majoritással újra megválasztottak. Gladstone Herbert 353 szótöbbséggel választott meg, míg a legutóbbi választásoknál 2256 szótöbbsége volt.

Császárok találkozása. A Nordd. Allg. Ztg. értesítése szerint minden alapot nélkülöz egy berlini távirati ügynökségnek az a híre, mintha Ferencz József császár és király, a czár és a német császár augusztus 29-én Spalában találkoznának.

Jókai és Pulszky Ferencz a milleniumról.

Jókai Mór a „Nemzet“-ben, Pulszky Ferencz a „Pesti Hírlap“-ban a milleniumról és a nemzeti kiállításról vezércikknek.

Pulszky Ferencz azt ajánlja, hogy halaszszák 1900-ra a millenium megünneplését, Jókai viszont a mellett argumentál, hogy a milleniumot okvetlenül meg kell ünnepelni 1895-ben még pedig országos kiállítással kapcsolatban. Jókai Mór cikke. (A milleniumról és a kiállításról) főbb pontjaiban így hangzik:

Tehát Magyarország iparosai azt határozták, hogy az 1895-ik évben megtartandó milleniumra nem fognak országos iparkiallítást rendezni.

Miért határozták ezt?

Azért, mert az országos kiállítás a magyar iparosoknak áldozatokba fog kerülni.

Miféle áldozatokba?

Szekerények készítésébe a kész iparczikkeik számára s a négyszögméter szerinti tér megfizetésébe.

Vannak ilyen magyar iparczikkek, vagy nincsenek?

Ha vannak, akkor azoknak az előállítására nem kerül semmiféle áldozatba. Pedig vannak. A kérdés alternatíváját feltenni sem engedem.

Azt mondják: megunta már a közönség az iparkiallításokat.

Czáfogatul csak a tavalyi prágai országos kiállításra utalok. A cseh iparkiallítást két millió látogató tisztelte meg s az egész fényes elismeréssel végződött. A külföld megtudta, meglátta, hogy van egy cseh nemzet a világon, mely nemcsak deklamálni tud, hanem dolgozni is s az ipar nagy harczmezején tekintélyes tábor tud előállítani s ez által Európában tiszteletreméltó állást foglal el.

Most ezzel ellentétben a magyar nemzet, midőn ezredéves államalkotó ittlétének ünnepét akarja megülni, mit szándékozik a világnak felmutatni? Illuminációkat, díszmeneteket, dinomdánomot, parádét, frázisözönt?

Az országgyűlés elhatározta ez országos iparkiallítás létrehozását, a kormány fentartja a határozat kivételét, hát most maguknak az illetékes tényezőknek a szűkkeblűsége buktassa ezt meg?

És mind ezt miért? Azért, mert az idő rövid az országos kiállítás létrehozatalára 1895-ig. — Du hiszen az épületet magát a kormány emelteti s olyan iparczikk nincs a világon, a mit három esztendő alatt elő ne lehetne állítani: a legtöbb készen van.

Sokan el akarják halasztatni az országos kiállítás miatt magát a milleniumot is 1898-ra. De már, kérem tisztelettel, a históriát megamisítani nem engedjük. Nem az a kérdés, hogy mikor állították ki az első tulipántos szűrt a Tisza-Duna között, hanem hogy mikor alapította meg Magyarországot mint államot, Arpád és a hét vezére? Ez pedig a historikusak megállapodása szerint 895. Erre nem alkuszunk!

Érezzük-e mi ennek a fontosságát? At vagyunk-e hatva annak a tudatától, hogy egy új nemzetnek, a minő a magyar, minő politikai és kulturális missziója volt, midőn ez ország határára belépett? Ha igen, akkor kell, hogy lelkesedjünk annak a bebizonyítására, hogy ezt a missziót ezer év alatt becsületesen teljesítettük.

Ezt pedig sem frázisokkal, sem rakétákkal nem fogjuk bebizonyítani; hanem csupán látható, megfogható produktumokkal, melyek a mivel nemzetek közötti versenyképességünket tanúsítják.

Azért nagyon kérem a tisztelt kormányt, hogy ne engedje az eljárását befolyásoltatni sem a hagyományos indolenciák, sem a sértett hiúságok nyilatkozatai által; hanem létesítse azt, amire a törvényhozástól felhatalmazást kapott: a milleniumi országos kiállítás.

Ezzel szemben Pulszky Ferencz vezércikke érveléseiben a következő eredményre jut:

„Nézetem szerint, ne szégyeljük bevallani, hogy három év alatt nem készülhetünk el annyira, hogy a milleniumot a nemzet méltóságához illő módon megünnepeljük; halaszszuk tehát

szonyka a kibocsátás ellen, Lili örvendve a szabadságnak, már ungon-berken tul volt.

A szép kicsi asszonyka daczosan, pityergő ajakkal, makranczoskodva vetette le magát a pamlagra:

Milyen élet, milyen élet ez!

*

Történt, hogy egy napon Lili négy szép kis magzattal kedveskedett a családnak. Nagy volt az öröm a szaporaság fölött, különösen az asszonyka örvendett, mert három kis kölyköt odaigért ajándékba: egyet a törvényzéki elnök feleségének, máikat az örnagynénak, a harmadikat egy színésznő ösmerésének, a ki kedélyes anyaszerepeket játszott. A cselédségnek kiadatott a rendelet, hogy a gyöngélikedő kis Lili kedveskedő elátásban részesüljön. Külön tálatlak neki s figyelemmel kísérték, hogy jó étvágygyal étkezik-e?

Betegeskedése harmadik napján panasz érkezett az urnőhöz a Lili ellen.

A szép kis szőke asszonyka nagyon szégyelte a dolgot, mert a panaszt az ur füle hallatára tették, a ki kárörvendező arcczal hallgatta.

A szobaleány azt mesélte, hogy Lili a legrosszabb, legkegyetlenebb anya a világon. Olyan érzéketlen, szívtelen a saját kölykeivel, mintha csak nem is állat volna. Csaknem hihetetlen, pedig való, hogy Lili egész napon á sem megy be a kölykeihez a kamarába, a hol kényelmes, puha fekhelyet készítettek számára. Az ártatlan kis állatkák éhesen sikongnak, egész nap a konyhában tartózkodik, jó falatok után vadászva, vagy urnője után futkos az anyaság révén kétszeres szeretet és gyöngédséget követelve magának.

A gazda nevetve fogadta a jelentést s azt mondta, hogy meg sem ütközik rajta. Ő a Liliből régen kinézte, hogy van jellemében valami emberi Hu, kaczer, könnyelmű jószág, a kinek ez a mostani állapota terhére van, mert

nem czáfolatolhat kedvére a városban összevissza.

A szép kicsi szőke asszonykának megesett a szíve a Lili ártatlan, szenvedő, éhező kölykein s kiadta a parancsot, hogy ha Lili holnap se megy be a kamarába, éjszakára be kell zárni a kölykeihez.

Lili nem ment be s parancs szerint, éjszakára becsukták.

A cselédség másnap azt jelentette az aggodó urnőnek, hogy Lili a kamarában hált ugyan, de azok, a kik az udvaron jártak, éktelen sivitást hallottak, a mely mikor megszűnt, Lili szünni nem akaró vonítás között kaparta a kamara ajtaját.

— Ki kell eresztetni szegényt. Ki tudja milyen baja van.

A kamara ajtaja kinyílt s Lili szűkölyve futott urnőjéhez s hátulsó két lábára állva szolgált.

A kamarában csend volt.

A kis kutya-kölykök nem adtak magukról semmi életjelet. Egyik szétmarczangolva, a másik kegyetlenül megfojtva ott hevert a kósár körül a földön.

Csaknem hihetetlen, hogy állat ilyen irtózatossá gyermek-gyilkosságot elkövet.

A szép kicsi szőke asszonyka nem mert betekinteni a szörnyű vérengzés színhelyére; irtózza fordította el fejét a be-tiától, félrerugta piczi lábával s ijedten futott a férjéhez a kinek sirva borult a keblére.

— Lőjétek főbe azt a bestiát!

*

A történet hihetetlenül hangzik, miután állatok cselekedtek. Ki kell jelentenem, hogy az szóról szóra igaz.

De hogy a kételkedők előtt valószínűbbé tegyem, azért adtam neki azt a címet, hogy: „emberi történet“.

Az adóügyi tanácsosnál.

— Rajz. —

Az „adó“ az olyan szó, amely föltalálható megvan e földgömb minden nemzetének szótárában, azokéban is, amelyeknek — nincs szótáruk. Az „adó“ szó nagy elterjedtségéből azonban távolról sem lehet e fogalom népszerű voltára következtetni.

A duk-duk nép — Afrikában — a legvékonyabb szótárral rendelkeznek, ha tudniillik volna neki; de ha még olyan vézna lenne is a duk-duk dictionair: az „adó“ fogalmát visszaadó kritikai kifejezés bizonyára nem hiányoznék abból.

Erről a népről a világ mindez ideig s mit sem tudott. Egyszer csak hozza „Vasárnapi Ujság“ egy pár olyan figurát, amik lábakon járó tyukboritókhoz hasonlítottak, miknek tejébe czukorsüveg van nyomva. A figurák alá az volt írva „dukduk végrehajtók“. Tehát az első, amit e népről megtudtunk az, hogy ha az civilizációba nem is, de az ekzekuczióba már belekóstolt!

Az „adó“ olyan szükségképeni járuléka a földi létnek, mint a halál. Aki születik, annak kikerülhetlen végzete: az adófizetés és a halál. Egyik alul sem lehet kibujni, egyik ellen sincs orvosság, mert hosszú betegségnek végre is halál, adó restáncziának ekzekuczió a vége.

Az magától értetődik, hogy semmiféle nemzet nyelvében, még a spanyolban sem hangzik daliamosan az „adó“ szó, pedig spanyolul még az „kasztfó“ is oly zengetes, hogy refrainül lehet használni a balladákban.

Az szintén bizonyos, hogy magyarul legkevésbé hangzik fülbemázóan s ha valahol, ugy Magyarországon irtanak ki legszívesebben ezt a szót — gyökében és minden származékában. Van ennek a magyar adóiszonynak mélyebb, messzemennőbb indoka, mint a kényszer dologtól való természetes idegenke-

azt el még nyolcz évvel, tartsuk meg a honfoglalási emlékűnnepet, a királyság és magyar állam kilenczszázadik évfordulójával együtt ezerkilenczszázban. — Addig elkészülhet mindaz, a mit most tervbe vettünk s akkor azután úgy rendezhetjük el a kettős magasztos ünnepet, hogy az minden várakozásnak teljesen megfeleljen.

A módosított valuta javaslatok.

A valuta javaslatokat hétfőn kezdi tárgyalni a képviselőház.

A kormány eredeti javaslatán tett módosítások nem elvi jelentőségűek s nem olyanok, melyek bármi tekintetben érintenék a valutarendezés végrehajtására felállított s minden részében harmonikus tervet,

Az osztrák valuta bizottság hosszú és meddő tárgyalásai nem tudták kiforgatni a mélyen megfontolt és helyes elvekre épített eszmét. Sőt azok a módosítások, a mik történtek nagyobb részben már a magyar kormány első terveiben befoglaltattak és csak az aggodalmaskodó osztrák kormány kedvéért ejtettek el. Itt a magyar kormány a kész fizetések felvétele tekintetében határozott tervvel lépett fel. A pénzügyminiszter által kidolgozott s az óta gyakran emlegetett memorandumban a mivelet összes mozzanatait, a mint egymás után foganatosítandók s évek szerint felosztva előre láttatott. Nem lett volna észszerű, e határidőket a törvénybe beiktatni, mert végre előreláthatatlan események gyakran lehetnének azokat, hogy a kitűzött határidők megtartassanak. De viszont az indokolásban elő lehetett volna adni nyugodtan a rendezési tervet s a pénzügyminiszter, a ki mindig nyílt kártyákkal játszik, erre hajlandó is lett volna, ha a másik alkudozó fél szintén annyira tisztában lett volna szándékaival, mint ő.

Ausztriában azonban az ezüstimádás

egész a furesaságig terjedt. Még a legkomolyabb körökben is reménykednek az ezüst értékének visszaállítására és erre akarnak terveket építeni. Ha tehát Magyarország meg akart szabadulni végre a papirgazdálkodás gyalázatos korától, akkor el kellett néznie számos végtől, hogy megmentse a lényegét.

Különb is az osztrák valutabizottság módosításai ellen nem igen volt magyar részről kifogás s azok — egynek kivételével — elfogadtattak. Elfogadtatott nevezetesen az, hogy a korona fele, vagyis az ötven filléres ne vertessék. E módosítás szerencsésnek nevezhető. Nincs a félkoronásra semmi szükség.

Ez a 20 krajczárost pótolta volna és csak drágítóan hathatott a forgalomra. A pénzügyi bizottság, még mielőtt az osztrákok nyilatkoztak volna, szintén elejté e mellett foglalt állást és jelentésében a veretésnek a legkisebb mennyiségre lenndő korlátozását kívánta hangsúlyozni. Erre nincs szükség mert egészen elmarad.

Az osztrák érvek köriratai szintén teljesen kielégítően változtak és a magyar közjogot kőkéletesen tiszteltben tartják.

Az osztrákok a tiz arany koronást magánosoknak nem akarják veretni. Magyarország ez egy módosításhoz nem járult. Ez nem csinál bajt, mert a magyar verdekben lehet szabadon veretni a tiz koronást, ha az osztrákokban ez nem is történik, minthogy minden állam a vert saját kuránspénzeiért felel s e terhet maga viseli. Nagy bölcsesség az osztrák határozatban nem rejlik, mert ma — mikor el nincs még határozva minő papirpénzünk lesz s mikor senki sem tudja mi pótolandja az eddigi 5 forintost — ma már dönteni a 10 koronásról, kissé idő előtti. De végre tessék, mi bele nyugodhatunk.

Az a módosítás, hogy a vert ezüstkoronások az egy forintost államjegyek beváltására fordíttassanak, meg éppen megfelel a mi álláspontunknak, hiszen a pénzügyminiszter indoklásában ezt jelezte és egyenesen kilátásba helyezte. Ha bennáll a törvényben, annál jobb.

Az osztrák valutabizottság bizonyos határozatokat is hozott. Nevezetesen a cheque rendszert sürgeti, a jegybankot szigorubb állami felügyelet alá kívánja helyezni és végre prejudikálni kíván az ezüst kuránspénz-kérdés eldöntésének.

A magyar pénzügyi bizottság e czéltalan puffogtatásokba nem bocsátkozott. A mit akar azt keresztü viszi a kormány által. Platonikus határozatok kimondásával, pláne idő előtt, nem rontja tekintélyét.

A magyar törvényhozásban a javaslatok sorsa biztos. Majdnem egyhangulag fognak elfogadtatni. Reméljük azért, hogy szép és színvonalon álló vita mellett. Közélg tehát az idő, a midőn százados önkényes pénzrendszer után végre e téren is helyreáll a jogállapot, a jólétnek e talpköve.

Szenzációs öngyilkosság.

— Papagály mint gyilkos. —

Megrendítő öngyilkosság híre érkezett az I. sz. kerületi kapitánysághoz, honnan dr. Tóth Mihály rendőrfogalmazó azonnal a helyszínre sietett.

A csapó-utcán elegánsul butorozott szobájának kellő közepén ott hevert vérben az idealizmusáról ismert derék fiatal ember: M. Károly Revolver mellette, vértócsa körülte, bal kezében véres levél. Itt a szerelem járhatott, nem rózsás, de véres nyílával.

Nemsokára megtelt az udvar, az utca emberekkel. Ezek sorfala szétnyílt egy zokogó leány előtt, aki egy öreg inasféle emberrel érkezett. A gyönyörű leány odarohant a vérben fekvő ifjuhoz és se kérdezve, se látva kiragadta kezéből a levelet. A rend emberei nem merték őt haborgatni.

A leány borzadva nézett a felbontott levélbe, arca irtózatos és görcsös változásokon ment keresztül, végül felkaczagott, de olyan borzasztóan kacagott, hogy a körül állók háta

dés. Ez olyan nemzeti hagyomány (szomorú hagyomány) nálunk, mint az a másik, melynek kifejezője az a híres, kesergenyos feljajdulás a németeknek az ő hunczutsága fölött.

De hát ne politizáljunk, hanem menjünk be az adóügyi tanácsos ur szobájába s lássuk hogy működik a csavar?

*

Én azt hiszem, hogy a technika jelen előhaladott állásban a legtökéletesebb gőzgép — az a d o p r é s, már csak azért is, hogy ropant volta daczára nem zakatol, nem bug, nem fujtat; egész halkan, simán csöndben és ugyancsak alaposan működik.

Csak elvétve esik meg egy kis eltérés; mikor a prés alá vett publikum szája: a napi sajtó egy egy erősebb csavarintásnál panaszhangozba tör ki, vagy mikor a prés vékonyan adja az adót s erre a miniszter még több hajtósziját rakat a kerekre s úgy befűt a masinának hogy egy időre csak úgy bög a lázas munkában.

Most éppen — aratás alatt — nincs évadja az erősebb dolognak, tehát a gép egész lassudan szinte szeliden működik. Mindazáltal vannak elegenden, akik így is érzik a szoritást s mikor már nem állhatják, panasza mennek az adóügyi tanácsoshoz.

Jó ember az, ha szépen kéri, fordít egyet, kettőt visszafelé a csavaron s az ember mindjárt szabadabban lélegzik, amíg t. i. a csavar ujra elő nem fordul.

Ha én adóügyi tanácsos lennék, vagy elengedném az adóját minden olyan istálónak, aki siró-rívó feleséget küld reám; akkor a felsőbb hatóság kilökne hivatalomból, vagy nem hederitenék semmiféle drámai jelenetekre, hanem megékzekválnék minden restáncziást: akkor a feleséges nép dobna ki az ablakon, amint hogy jól is tenné.

Mert ahhoz születni kell, hogy az ember

felismerje a m ű k ö n n y e k e t a z i g a z i t ó l a simulált fizetéseket az őszintétől, az adófizetes halasztásra érdemes, jóindulatu adózót attól, kiből a magas kincstárnak minden vad garast külön-külön kell kivallatni.

Nos, — tehát az adóügyi tanácsos, akire most rá nyitjuk az ajtót, afele ember, aki belát az adófizető lelkiismeretének fenekére.

En mindig azt képzelem, hogy az adócsavar mellé egy rideg, száraz arcú, szuró tekintetű panduralak van kiállítva, kit meg nem indit semmi a földön, s kinek acélmárka csavarintását nem tartóztatja vissza rimánkodás.

Ebből ugyan semmi sincs a mi tanácsosunkban. Kinézésének kerek, gömbölyded mivolta nem árulja el mesterségének kritikusságát. Mindennek beválik, csak fogas, kemény fináncznak nem. Es mégis megállja a helyet a csavar mellett s meg kell adni, hogy a publikum nem jajgat a keze alatt.

Lássuk hát, hogy csinálja dolgát.

Becsoszog alázatos kopogtatás után egy öreg pár. Először az asszony fujja el a restáncziás adófizetők litániáját, azután a férj. Nagy a teher rajtuk — időben is. adóban is. (Az asszony némen ezenkívül ott van tehernek vagy másfél mázsa hus, szépen kipárnázva hájjal.) Aztán sok a gyerek. Van olyan is, amelyik még b o l c s ö b e l i. Pedig férjemuram tulapos a hatvanon, a mama sem tud már letagadni semmit az ötvenből.

A tanácsos ur megdicséri őket, amiért olyan jól konzerválták egymást, s egyszersmind figyelmezteti, hogy tekintettel a drága életre, egy kis mérséklet — a szaporodásra való hajlandóságra — nem ártana. Elég már a k a t o n á n a k v a l ó. A halasztást megkapják. Kimehet a férj oda szól az asszonynak:

— Aztán, lellem Kata, a h o z t a r t s d m a g a d, amit a tanácsos ur mondott.

— No csak aztán kigyelmeden ne muljék, szól vissza az anyjuk.

Aztán jön egy gyujtó szemű cigány lány. Kézet akar csókolni a tanácsos urnak. Alig tudja elkapni a kezét. Pedig olyan a szája az instásnak, mint a rózsá, a fogai, mint a kínai porcellán. Nem magáért jött kérni, hanem a bátyjáért, aki bögös és ezenkívül hadmentességi díj hátralékos.

Szemlesütve adja elő kérését, csak néha pislant fel, tekintete szinte perzsel, olyan tüzteli. A fejére kötött kendőt előrehuzza, hogy egy sebforradást e földjön a hemlokán.

A tanácsos ur ismeri már ezt a b á t y á t. Azt is tudja, hogy a szép lány azt a sebet a muzsikustól kapta, aki egy mihaszna fráter s hozzá még rendőrileg bejegyzett vadházas. Nem is adna neki halasztást, de a lány úgy kér, könyörög, hogy ha nem akarja, hogy térdre essék előtte, s a cipőire boruljon s lesirja arról a port; úgy kénytelen engedni. Csak azt az egyet jegyzi meg, hogy ez az utolsó; jövőre tizenkét szép cigány leány sem huzza ki a frátert a hinárból.

Egy szegénylős képű fiatal ember a következő. Ezt is a hadmentességi adó szoritja. Inség ri le beesett két orcájáról, térdben bugygyot vető, letaposott alju nadrágjáról. Elvörösödve vallja be, hogy nincsen pénze, mintha ez olyan szegény volna, mint a lopás. Szó nélkül megkapja a halasztást. Az intelligens nyomoruság kiméletet érdemel.

Egyszer csak beszakad az ajtón egy hatalmas lavina — fekete selyembe, bánatos kárvallott képpel s háromréteg tokával. Ez mindjárt azon kezd, hogy riva fakad s csuklások közt kérdi, hogy hát mit akar ő vele a tanácsos ur, hát azért volt ő a jó isten segitségével husz esztendőn át pontosan adófizető, hogy... és a többi... De hiába minden csuklás, nem kap halasztást, basztalanul sóhajtozik, hogy micsoda nagy sor az, nyolc jóétvágyu kisasszonyt t i s z t e s s é g e s e n eltartani s fizetni is utánnuk — akkor, mikor

borzongott belé. Aztán élettelenül hult dr. Tóth Mihály fiatal rendőrfogalmazó karjai közé.

Dr. Tóth helyezte őt egy kerevetre és elvéve kezéből a tragikus levelet, fennhangon olvasta azt a következőkben:

„Drága Irénem! Megbocsáss, hogy még így szólítalak, de hisz éppen azért keresem meg azt: mi van az aurora boreális alatt mert a te szived elfordult tőlem. Ne hidd, hogy átkozlak érte. Nem. Nagyon jól tudom én, hogy a szerelmet nem lehet lekötni kötéllal, ha nem szeretsz, annak nem te vagy oka hanem a sors. De én már nélküled nem élhetek s eldobom magamtól a mit sem érő életet. Csak egy fáj. Fáj az, hogy ki gyönyörűtől engem és pedig azzal együtt, a ki szivedet tőlem örökölte. Óh, a papagály mindent megmondott. Em ékszel? Az a papagály melyet te tanítottál, hogy édesdeden mondja ki a nevet: Károly, mely az én nevem. Nos, a papagály most ezt mondta nekem:

— Ostoba Károly!

Azonnal világ gyult agyamban, erre tanítottatok . . .

— Micsoda szörnyűség az kérem aláson! — rivallt bele az öreg inas a levéolvadásba. Hiszen az a madár nekem mondta azt az „ostoba Károly“-t mert kérem aláson engem is Károlynak hívják és én ingerkedni szoktam azzal az átkozott madárral, mikor nem látták — az urfi bizonyosan haragos kedvében találta az átkozott madarat — az a nekem mondogatott cizmeket mondotta neki és kész lett a szerencsétlenség. De ki is tekerem én a nyakát annak a szajkónak!

Ez a magyarázat késő volt. Egy ifju élet kialudt — egy szép leány megőrült és dr. Tóth Mihály rendőrfogalmazó ki félkézzel az alélt leányt fogta, nem lehetett mást, mint . . .

Ebben a perczben lép be a redakcióba rendőri tudósítónk azzal a hírrel, hogy ebből a szenzációs dologból egy szó sem igaz, az I. kerülethez nem jött ilyen bolond hír.

Mert hát csak történet volt ez így Debreczenben, de nem történt, mivel Debreczenben nem történik semmi.

Ruy-Blas.

a kisasszonyok alig keresik meg — a seiyem harisnyára valót.

A következő látogató egy elbusult hazafi. Azzal kezdi, hogy ő a télen a kormánypártta szavazott, mi dolog hát az, hogy az ő nyakára ekzekuczió jön. Ott vannak a tigrisek, nyuzzák azokat, de no a hűségese mamelumokokat. — No már ilyen alapos indokolásnak bajos is ellenálnia.

Egy kaczkias menyecske surran be a hivatalba, mely nyomban megtelik ibolyákkal. A tanácsos ur még gömbölyűbbre gömbölyödik a nyájasságtól s ha lenne rózsaszínű papirosa, arra írná az ekzekucziót felfüggesztő kegyelmes rendeletet. A menyecske bátorosan, akadózó hangon terjeszti elő instanciáját, de aztán szépen megindul a nyelvecskéje s olyan szivrendítő színekkel ecseteli egy özvegy ifju asszony elhagyatottságát, hogy a jó szívű tanácsos ur, ha nem lenne jegyben járó férfit, kiserletbe jönné: balszámot csepegtetni ez özvegyi bánatra.

A ki most lép be, az egészen Kukly uram — testestől lelkestől, egy lapos, keskeny alak alázatos, tüdő képpel, melyen meg látszik, hogy először otthon szidta össze Kukliné és lökte ki az utcza ajtón s most meg elvárta készölve, hogy itt is összeszidják s innen is kilökik.

A jámbor hátralékos suttozva könyörög s hogy abszolút penztelenségét indokolja, — a feleségét pazarlással vádolja. Amint ezt kimondja szorongva pislant az ajtó felé, valljon nem hallgatózik-e odakünn a feleség. — Kukli uram csak úgy kapja meg a halasztást, ha megígéri, hogy odahahaza ezután ő viseli a kalapot s ránczba szedi az asszonyt. Kukli ur eget földet ígér, de e közben rettentően drukkol: Ha ezt az ő henczegését megtudja az asszony! . . .

De hát mind e leirt kedélyes epizódok daczára is, óh olvasó, őrizkedjél az adórestanciától mert a tanácsos urnak — sincsen mindjékedve.

Disznó történet.

„Sóhajtván állok előtted gyásztér,” mely imádoztam ablaka előtt terülsz el, hol büszke Adonisod oly csufondárosan ese el.

Igen, ah igen!

Szomorú dolog belekezdeni a bus tragédiába, mely annál tragikusabb, hogy nem tragikus, hanem tragikomikus, s mely vörös fonalként húzódik keresztül egész életemen.

Tehát, hajh! hajh! milyen czimet is kellene adnom e szomorú vigjátéknak? — Megvan!! igen, igen, ez jó lesz:

„A szerelem fekete oldala, vagy hét dühös disznó.”

*

Esti hat óra lehetett. A nyomasztó melegtől eltikkadva, fáradtan ülem az udvar kis kertjében, melynek szomszédságában házigazdám, — ki mell-sleg mondva hentes — levágandó hizott sertései rőtögtek csendesen, s e méla zene mellett gondolkoztam a világ mulandóságáról s az emészto szerelemről, mely keblemet dúrtá.

Rágondoltam az angyalra, kivel esténként lopva beszélgetni szoktam a kertre nyíló ablaka alatt, s édes örömmel vártam a perczet, melyben ott megjelenik.

Nem sokáig kelle várnom, az ablak megnyílt, az angyal megjelent s én boldogságtól repesve rohantam szivem túlaradó érzelmeit kiöntani előtte.

Ó bátorított, s kitartásra ösztökélt, mialatt szőke fejecskeje érintette arczomat . . . A szellő langyos fuvalma, a Pepi legény távoli, zsongó hangja, a kalitban csicsergő mandi, édes mámorba ringatott mindkettőnk.

De óh fátum! boldog együttléltünk otromba módon zavartatott meg.

Mert a midőn eltelve a boldogságtól, szememet ábrándosan az égnek emeltem, a közeli disznó ólból vad csörtetéssel rohant elő egy csapat megriadt disznó, elgázolva a gondosan ültetett virágokat s pillanat alatt magukkal sodorva engem.

Atgázolt rajtam az egész csürhe — szám szerint heten — tönkre silányítva koczkás új nadrágomat is. Pizkosan, sárosan végre feltápaszkodtam és se látva se hallva, a mily gyorsan csak lábaim engedték, elrohantam, kiserve az udvaron ácsorgó hentes legények vad kaczagásától.

Szobámba zárkózva, sötét gondolatok közt tépelődtem, immár véget ért szerelmem ilyen gyászos esetén. Busan duruzsolva fujtam e rám most nagyon illő dalt, hogy:

„Alig virradt, máris alkonyul.”

*

Másnap reggel éles visitás rázott fel álomból s a szörnyű hang után itélve, sejtetem, hogy meggyalázóimnak ütött végőrája. Kéjes zibongás járta át idegeimet . . . A nemezis! gondolám magamban s siettem felöltözködni, hogy saját szememmel láthassam és gyönyörködhessem haláltusájában azok ak, „kik” oly irgalmatlanul tették kietlenné szivem világát . . . Még egyet hörögtek, s aztán kilehelték utálatos párájukat.

Én pedig a kielégített bosszu érzetével rugtam föl ronda hullájukat . . .

Josephus.

Napi hírek.

— **Isteni tisztelet.** A nagytemplomban holnap Mindszenti Imre, kistemplomban Elek István, újtemplomban Dicsőfi József, ispotálytemplomban K. Tóth Kálmán fognak predikálni.

— **Sörgyár Debreczenben.** Mint már jeleztük, tegnap délután nagy értekezlet volt az ipar- és kereskedelmi bank épületében egy sörgyár felállítására ügyében. Megjelentek az összes pénzintézetek képviselői, gazdák, kereskedők, iparosok. Az eszme élénk megvitatás tárgyává tétetett és eredménye képen kimondotta az értekezlet, hogy a sörgyár felállítását elvben elfogadják, kimondván azt is,

hogy a gyár csakis nagyszabású lehet. Ezután kiküldtek egy 14 tagú bizottságot, hogy tanulmányozza a sörfogyasztási, adózási viszonyokat, a víz minőség és mennyiség dolgát és hogy szakértőkkel tegye magát érintkezésbe, a mikről legközelebb jelentést várnak. Ezzel az értekezlet eloszlott. Örömmel üdvözljük a kezdeményezőket annyival is inkább, mert Debreczenben a gyáripar el van hanyagolva. Például a sokkal kisebb Aradnak huszonhárom gyára van, míg Debreczenben az István malmot is belevéve nincs több három-négynél.

— **Meghívás.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 1892-ik évi jul. hó 10-ik napján d. e. 10 órakor közgyűlés tartatik. A mult vasárnap a közgyűlés nem tartathatván meg, ez a közgyűlés a törvények 31. §-a értelmében határozatképes lesz a mult vasárnapi közgyűlés tárgysorozatában foglalt ügyekre nézve, hogy azonban újabb ügyek is elintéztethessenek, a presbiter urak minél nagyobb számban való megjelenésre kéretnek. A z elnökség.

— **Lögyakorlat.** A 39. gyalogezred parancsnoksága a következő átiratot intézte a főkapitányi hivatalhoz. Hivatali tisztelettel értesitem a czimet, hogy f. hó 14-én és 16-án az ezred a paragon levő nagytávolságu lőtéren lögyakorlatokat tartand. A veszélyeztetett térséget az ezred járőrök által elzárandja, de mégis kérem netáni szerencsétlenség netáni elhárítása céljából a kellő intézkedéseket elrendelni, különösen a közelben fekvő tanyai tulajdonosokat figyelmeztetni, hogy míg a lövészet tart, senki a veszélyeztetett térségre be ne jöjjön. A lögyakorlat mindkét napon reggeli 6 órától esti 7 óráig fog tartani. Krausz ezredes.

— **Orvosi körökből** hozzám intézett tudakozások folytán tisztelettel értesitem az érdeklődőket, hogy a „Magyar orvosi rend története” című munkám első része f. hó végén kikerül a sajtó alól és azt aug. hó első napjaiban előfizetőimnek megküldöm. Megrendeléseket az előfizetési áron — az egész mű ára 4 frt — augusztus 8-áig elfogadok. A brassói vándor-gyűlésre jelentkező tagok a művet ugyan azon áron megszerezhetik. A vándor-gyűlés után a műnek bolti ára 5 frt lesz. Lőcsén, 1892. július 7-én. Dr. Demkó Kálmán főreáliskolai igazgató.

— **A debreczeni szintársulat** egy része Nagy-Kállóban befejezte előadásait, hol meglehetősen pártolásra találtak. Innen Ugocsa megyében Nagy Szőlőse mentek át. A teljes szintársulat Máramaroszigeten augusztus elsején kezd meg működését.

— **A közegészségügy érdekében.** A beügyi kormányzat az év minden szakában felhívja a h tóságok figyelmét a közegészségügyi viszonyokra és ezek ápolására és július 1-én — amint ezt már röviden jeleztük — belügyminiszter újabb rendeletet intézett valamennyi törvényhatóságokhoz, mely a következő fontos utasításokat tartalmazza:

„Felhívom a törvényhatóságokat, hogy a levegőnek és talajnak minden fertőzéstől való megóvása, a jó és kellő mennyiségű ivóvíz nyeresése, a kutak kitisztítása, a táp- és élelmi szerek, élvezeti czikkek felett az egészségrendőri felügyelet szigorú gyakoroltatása, a vágóhidak, vendéglők, korcsmák, középületek s azok udvarainak tisztántartása, a szemétnék és hulladékoknak gondos kihordatása s a bomlasztó anyagokkal befertőzött helyeknek naponta kielégítő fertőtlenítése iránt erélyesen intézkedjék s intézkedésének hatályos foganatosítását a legnagyobb pontossággal ellenőrizze. Egyszermind, miután az egészség megőrzésének egyik legfőbb feltételét a jó üde levegő képezi, szorgosan hasson a törvényhatóság oda, hogy a lakoszobák minden zsufolástól menten, lehetőleg gyakran szellőztessenek és állandóan tisztán tartassanak. Különösen pedig gondoskodjék a törvényhatóság arról, hogy — mint azt már 1891. évi 34.983. sz. a kelt körrendeletben is meghagytam — a falusi lakosság lakoszobájának falait gyakrabban a poson bemeszelje, a szoba földjét pedig időnkint felássza és a fel-

ásott helyet ne az udvarról, a mely igen gyakran szótén szennyezve van, hanem inkább távolabbi helyről, főleg a mezőről hozott tiszta földdel, homokkal vagy anyaggal kitöltse Kelt Budapesten, 1892. évi július hó 1-én Gróf Szapary, s. k.

— **Halálozás.** A tekintélyes Koncz családot fájdalmas vesztés érte, a család legidősebb tagjának Koncz Károly nyug. ezredorvosnak elhunytával amiről következő gyászjelentést kaptuk: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó sógor s nagybátyánk néhai Dr. Koncz Károly nyugalmazott cs. és kir. ezredorvosnak folyó év és hó 8-án, délután 1 órakor, életének 78-ik évében, rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 10-én délután 4½ órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a kis-mester-utcai 1027. számú háznál tartandó rövid ima után a csepléd-utcai sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre az elhunytak rokonait, barátait pályatársait és ismerőseit bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1892. július 8-án. Az elhunytak bánatos sógornéja: Özvegy Koncz Lajosné és gyermekei: Koncz Lajos nejjével és gyermekeivel; Koncz Elek nejjével; Otrókosi Végh Jánosné gyermekeivel; unoka huga: Özvegy Zagyva Imréné gyermekeivel.

— **Mit szivünk jövőre?** Uj szivarkákat gyártanak most a temesvári dohánygyárban. Kalifa a neve az új szivarkának, mely kisebb a szultánna és finomabb török dohányok keverékét fogja tartalmazni. Az új szivarka aligha kerül forgalomba ujév előtt.

— **A cigarettázás.** Azt mondják, hogy az igazi dohányos ember cigarettázik, mert a dohány igazi élvezete a dohányfüst elnyelésében nyilvánul. És tényleg a füstölők igaz hazájában Törökországban, a legutolsó parasztnak is van egy egy doboza, melyben sűrűn kotorász, valahányszor a maga sodorta papírszivarka elfogyott. A török a csibuk mellett csak cigarettát szív csak a legujabb időben szoktak rá a szivarra is. De azért a török azt tartja, hogy a füst csak cigarettából kellemes. — Nagy elterjedése van a cigarettának Amerikában is, hol — különösen Mexikóban — nincs egy talpalatnyi hely kávéházakban, vendéglőkben, hol cigarettacsutkák nem hevernének. Vannak egyesek, kik abból élnek, hogy éjnek idején összeszedik vagy szedetik a csutkákat és a bennök talált dohányt újra hüvelyükbe tömik és elrusitják. Itt egy füst alatt megemlítjük, hogy Milán szerb ex- király egyike a legszenvedélyesebb cigarettázóknak. Egy éjszaka képes 5—6 doboz cigarettát elfogyasztani, csak hogy ő a cigarettát csak félig szívja el, míg nemzetének millióit egészen elfogyasztja.

— **Czirkusz.** A Margit-fürdőben felállított czirkuszt, melynek Nagy János az igazgatója, ma reggel felülvizsgálták orvos rendőrileg s az ellen kifogás nem merült fel. Az előadást ma este kezdi meg és naponta lesz előadás. A czirkuszban a legdrágább hely 60 krajczár.

— **A nagyváradai posta- és távirtdaigazgatóság ügyében** kiküldött Dürr Károly titkár, írják Nagyváradról, a tegnapi nap folyamán értekezett a város. keresk. kamara és postaigazgatóság vezérférfiaival, e megbeszélések azonban csak bizalmas jellegűek voltak. Ez ügyben Ricz Mihály polgármester-helyettes ma délelőtt fél 11 órára értekezletet hívott egybe a melyben az ügy talán a végleges megoldás stádiumába jut.

— **Festmények a Hortobágyról.** Rónay Ripl József, ki Párisban 6 évig volt a Munkácsy Mihály tanítványa, Csánády Ferencz és Vadász Emil kíséretében a Hortobágyon időzött, hol számos felvételt eszközölt festészeti czélből. A művész ma Vértesre utazott.

— **Tiszti orvosi vizsgák.** Az orvosok ez idő szerint nagy fontosságú kormány intézkedésnek néznek elébe. Az illető miniszteriumok ugyanis, t. i. a belügyi, közoktatási- és igazságügyi miniszteriumok elhatározták a tiszti orvosi vizsgák mielőbbi behozatalát s e részben a tárgyalások már meg is indultak. A „Köz-

egészségügyi Kalauz“ legutolsó száma már a vizsgák tárgyait és programját is közli. E vizsgák letétele nélkül hatósági orvos senki sem lehet.

— **Szabadalom.** Hellwig Albert, a debreczeni színház festője „Színházi díszletek felállítását illető találmányára“ szabadalmat kér. A városi tanács a kérvényt pátolólag terjesztette fel a kereskedelemügyi miniszterhez.

— **Iskolai érteítők.** Megjelent az állami főreáliskola értesítője Fazekas Sándor igazgató szerkesztésében. Az értesítő dr. Bruckner Ernő cikkénél veszi kezdetét, melynek címe „Az iskolaorvosi intézményről“. Következik utána: „Az ábrázoló geometria helye az egységes közép iskolában“, Kováliczky Antaltól, mire áttér az iskola ügyére, tárgyalván annak tantervét, történetét, ismertetve tanárait, könyvtárát tornaszereit sat. Ezután következik a tanulók betűsoros névjegyzéke. Végül figyelemtetés van a jövő évet illetőleg. — Szintén megjelent a kegyesrendiek algyimnáziumának értesítője is Cserhálmay József igazgató szerkesztésében. — Ezt legnagyobb részt Schandell Miklósnak, e szép tehetségű matematikai tanárnak a fejtegetése veszi igénybe e czímen „két algebrai egyenlet resultánsa“. Aztán következik az iskola története, a tanári kar és a tanrend ismertetése, érdemsorozatok és végül a jövő tanév megoyításáról szóló ismertetés.

— **A Klapka-koszorualapra** Sesztina Lajos gyűjtést rendezett Debreczenben. Tudvalevőleg Jókai Mór koszorus költőnk indítványt tett, hogy a nemzet „Klapka-koszoruja“ czímen adjon össze egy alapítványt a Ludovicszeumra. Ilyen alapítványra gyűjtőket kapott Sesztina Lajos is, a ki rokona volt Klapkának és eszközölt is gyűjtést, még pedig szép eredménnyel. A gyűjtés eredménye a következő: István malom 50 frt, I. debreczeni takarékpénztár 50 frt. Kereskede mi és iparkamara 25 frt, Közgazdasági bank 10 frt, Ipar és kereskedelmi bank 20 frt, Sesztina Lajos 20 frt, Holländer Gyula 5 frt, Tóth Béla építész 5 frt, Györfly Aladár 5 frt, Weszter István 2 frt, összesen 92 frt. További adományokat is elfogad Sesztina Lajos.

— **A bárándi lelkészválasztás ügyét,** mely országszerte olyan nagy port vert fel Dávidházy esperes akaratossága miatt, ma délelőtt tárgyalta az egyházmegyei bíróság. Elnökök voltak Bernáth István és Némethy Lajos, előadó Nagy Ferencz, bírák Nádayi Miklós és Beké Mihály, Gyulay László és Basa Mihály, jegyző Szelle György. Az egyházmegyei bíróság szavazattöbbséggel meg erősítette a bárándi lelkészválasztást. Mint-hogy azonban Dávidházy esperes hívei febbeztek, az ügy még koránt sincs befejezve. Most már az egyházkerületi bíróság fog benne dönteni és addig a megválasztott lelkész nem ülhet be jogos örökébe. Hát tetszik az Ur szolgájának, Dávidházy esperesnek ez az ádatlan huzavona.

— **Derék kapitányság.** A II. kerületi kapitányság EMKE perselyét ma bontotta fel egy bizottság, melynek elnöke Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester volt. A perselyből 84 frt 25 kr került elő. Tekintve azt, hogy a gyűjtés e perselybe csak négy hónap óta folyik, olyan szép eredményt produkált a nevezett kapitányi hivatal minő még eddig csak egy volt, t. i. a Ferenczy Elek perselye, melyből 125 forint került elő az EMKE nemes céljaira.

— **Nyiregyházi nemzetközi aratógépverseny.** Azországos magyar gazdasági egyesület és a felsőtiszavidéki gazdasági egyesület által rendezett kéveköti és aratógépverseny f. hó 9. és 10. napjain Nyiregyháza közvetlen közelében fog megtartatni. A bejelentési hatánapig összesen 17 gépet és pedig 7 kéveköti, 7 marokrakó és 3 fűkaszálo gépet jelentettek be. A földmívelésügyi miniszter egy egy arany, egy egy ezüst és egy egy bronz állami érmet s a speciális viszonyoknak megfelelő gépek megvételére 800 frtot bocsátott az egyesület rendelkezésére. A versenyen való részvételre bejelentett vendégek elszállásolásáról a felsőtiszavidéki gazdasági egyesület és Nyiregyháza város által e czélből kiküldött gazdasági taná-

csos és rendőrkapitány gondoskodnak. A verseny f. hó 9-én 7 órakor reggel veszi kezdetét. A versenyterre a juri 6 és fél órakor indul ki. Vasárnap, f. hó 9-én d. e. 9 órakor veszi kezdetét a nyilvános aratógép-verseny. Ez alkalommal lesznek bemutatva az összes gépek és azok munkája, az érdeklődő nagy közönségnek; déli 12 órakor pedig a jury ítéletét fogják kihirdetni, a jutalomdíjak kiosztásával kapcsolatban.

— **Hangverseny.** A 39. gyalogezred zenekara Czapek Péter személyes vezetése alatt szokott vasárnapi hangversenyét a „Margit-fürdőben“ következő műsorral tartja meg: 1. Induló „Császár huszárok“ (uj) Lehartól. 2. Nyitány „Magyar vigjáték“ Kéleről. 3. Serenáda, keringő Ivanovicitól. 4. Asra, dal Rubinsteintől. 5. Nagy ábránd az Aida operából Verdi és Zimmermantól. 6. Die Schmiede im Walde, Michaelistól. 7. Jogász polka, Czapektól. 8. Magyar változatok, kürtre Eckhardtól. 9. Egyveleg a Tengeri rablók cz. operettéből Sullivantól. 10. Induló Wagnertől.

— **Papucshős.** Beteg: „Hát még sem hozzátok azt a vizet, a mit már többször kértem?“ — Feleség: „Azt hittem, hogy félrebeszél, mert oly parancsoló hangon kérted a vizet.“

— **Csőd Debreczenben.** A debreczeni kir. trvszék 9108/92. számú végzésével néhai Kiss János keztyüs hagyatéka ellen a csődöt elrendelte. Csődbiztos dr. Vass Antal, tömeggondnok dr. Holländer Dezső, helyettes csőd-tömeggondnok dr. Marton Kálmán. Bejelentési határidő 1892. augusztus 10. Felszámolási határidő 1892. szeptember 7. Választmány megalakítása 1882. szeptember 10.

— **Anyai büszkeség.** Két házmesterné beszélget a katona fiáról s természetesen mindegyik a magáét dicséri. Végre mikor már ki van merítve a tárgy, megszólal Slezkáné: „Az aszszonyság fia csak a 61-eseknél szolgál, az én fiam mégis előbbre van. Ő a 46-ik ezredben szolgál és nemsokéra alkalmasint áteszik a 39-ikbe.“

— **Curiosus.** A m. kir. kuria tagjai mind „m é l t ó s á g o s o k“ a m. kir. Curia mint testület „n a g y m é l t ó s á g u“ — s ebben van logika, de egészen megfordítva van és nevetséges, hogy míg a kir. tábla elnöke: m é l t ó s á g o s a bírák n a g y s á g o s a k, addig a kir. tábla, mint testület, épen úgy mint a jbiróság csak t e k i n t e t e s. — Hol itt a logika?

Apróságok.

Shokás. — Az a gazember pofon ütött.

— Ah? És te mit tettél.

— Semmit. Hát te mit szoktál tenni ily esetben? —

Bók? Penész tudós felolvassa nejjének a munkát, melyet épen befejezett.

— Értetted? Kérdi.

— Tökéletesen.

— Hála istennek! most már minden számár megértheti. —

A sírnál. A gyászoló közönség körülállja a nyitott sirt. Az elhunyt barátja beszél. Ékes szavakban méltatja a megsiratott ember érdemeit. Egyszerre azonban így szó:

— Oh be kár is, hogy szép életét egy sötét föld homályosítja el.

Altalános mozgás.

— Igen, uraim, a drága halott, kit anynyira gyászolunk, tíz évvel ezelőtt száz forintot kért tőlem kölcsön, és nem adta vissza. Hogy emléke e folttól is szabaduljon, indítványozom, gyűjtsék össze azt a száz forintot, és adják ide nekem.

Vegyes hírek.

* **Kirabolt kastély.** Kedden éjjel Kóvár Béláné tápasi kastélyát ismeretlen álarcos egyének kirabolták. Az összes ékszereket és talált készpénzt, körülbelül 30—40,000 frt ér-

tékben. Kövér Béláné ez időszerint távo' kastélyától fürdözik.

* **Kolera.** Az acreban fellépett gyanus természetű betegség következtében a magyar kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a syriai partnak Jaffa és Beyrut közötti vidékről, valamint az említett kikötőkből érkező hajók szigorú orvosi vizsgálat alá vétessenek. Az orosz sajtó erélyesen védi azt az indítványt, hogy Baku és Nisni-Novgorod mindennemű érintkezéstől elzárassanak. A „Now. Wr.” pedig már azt hangsúlyozza, hogy meg kell szakítani Persiával a kereskedelmi érintkezést, s ezt behatóan indokolják azzal, hogy bár 5 milliónyi kárra legyen is kilátás, — tekintetbe véve hogy közel áll a nisni-novgorodyi vásár is, — de a kolera terjedése mennyi emberéletbe s megszüntetése pedig talán tömérdek költségbe is kerülne. A bukaresti kormány intézkedéseket tett, nehogy a Baku környékén kiütött kolera román területre is elterjedjen. Így elzárta a Pruth vonalat még pedig Konstanztól és Mangaliát teljesen, a többi kikötőre tizennégy napi vesztegzárt tűzött ki. A román rendőrség különösen a Gagarin-hajóvállalatnak a ragályterületről jövő petroleumos hajóit veti gondos vizsgálat alá. — Lembergben jelentik, hogy a „Przeglon” kievi értesítése szerint Dél-Oroszországban a kolera járvány elterjedése miatti rettegetés mindig nagyobb. Kis-Ázsiából mindenki menekül, aki csak menekülhet. A kolera most a legnagyobb erővel lép fel. A betegek rövid néhány óra alatt elpusztulnak. Nagyon ritkán épülnek fel. Az orvosi segély hatás nélkül marad.

* **Villámsújtott négy ember.** Borzasztó kimenetelű villámcsapásról tudósítanak Celláról. A községben lecsapott a villám Miku inca György házába. A menyő agyonütötte Mikulinca feleségét, magát, fiát és leányát megbénította. A szerencsétlen családnak háza is porrá égett.

* **A női uszály ellen.** Krajuában is megindult a mozgalom a női uszály ellen. Valenta laibachi orvos, egészségügyi tanácsos a tanácsban azt az indítványt tette, hogy a tanács tegye meg a szükséges lépéseket az uszályviselés beültása végett. Hosszabb vita után a tanács abban állapodott meg, hogy a városi hatóság figyelmét felhívja az uszály viselésnek a közegészségügyre való káros voltára. A laibachi nők azóta öt centiméterrel — hosszabb uszályt viselnek.

* **A bukaresti szerelmi dráma** melyről már tettünk említést, óriási botránnyá nőtte ki magát. Dr. Aleviano egyetemi tanár nejét, kinek az elhalt Nicolescu-Dorobantzu államügyészszel viszonya volt, már letartóztatták. Az ugyan kitűnt a bonczolásnál, hogy Nicolescu öngyilkossá lett s így az asszonyt e részben nem terheli vád, azonban kitűnt az is, hogy az asszony által az ügyész lakásáról — ennek távollétében — elvitt szerelmes levelekkel együtt nagyobb pénzösszeg is eltűnt, Alexianoué Nicolescu lakására. Djunarának volt külügyminiszteri államtitkárnak és szófiai román ügyvivőnek kíséretében ment. Cartargi vizsgálóbíró most úgy a pénz eltűnése, mint ama hírek alapján tartóztatta le Alexianonét, mely szerint az államügyészszel folytatott viszonyának következményeitől két ízben meg nem engedett mütét által szabadult meg, még pedig látszólag férjegtudtával. Híre jár továbbá, hogy Djunara urat is belevonják a vizsgálatba. Azon különös szerep miatt, melyet dr. Alexiano ez affaireben játszott, az egyetemi tanárok állást foglaltak kollégájuk ellen. A kollégium — hír szerint — egyhangú határozattal felszólította dr. Alexianót, mondjon le állásáról. Alexiano azonban a felszólításnak mindaddig nem felelt meg.

* **Agrármozgalom Sofronyán.** — Sofronyán — a mezei munkások között mozgalom támadt a munka beszüntetésére. Az aratók odáig mentek, hogy Purghy János nagy birtokos dült termésének a megállapított napszám szerint való learatását megtagadták. Az aradi főszolgabírónak kellett közbelépnie, hogy a rend és béke helyreálljon.

* **Szerencsétlenség a fürdésnél.** Olaszi Liszkában nagy szerencsétlenség történt. Guthy Benő budapesti ügyvéd Teréz nevű felesége, 15 éves Gizella nevű leánya és 24 éves Etelka

nevű leánya, Karsay János özvegye, valamint ennek 6 éves gyermeke fürdés közben a Bodrogba fulltak. Guthyné és Etelka leányának holttestére már ráakadtak.

* **Obszervatorium a Montblanc csucsán** Montblanc csucsára állandó épületet akarnak emelni tudományos megfigyelésekre, de sok akadályra találunk. Párisi tudósok az eszme, kik nagyon makacsul ragaszkodnak a terv megvalósításához. — Tavaly a hóban végzett próbafurások kiderítették, hogy a hegycsucs nem kő, hanem kővé fagyott hó. Hogy kitűnjék, olvad-e a hócsucs, a múlt nyáron fakunyhót ástak a hóba és az idén minden helyváltozás nélkül faláltak. Az obszervatoriumot tehát szintén a hóba készülnek építeni. Az épület Párisban készítik fából, az összeillesztéshez csavarok szolgálnak. Két emeletre egy-egy szobával építik az obszervatóriumot és részeit charmounixi vezetők viszik majd fel. A felső emelet és a kupola erkélye szolgálnak a megfigyelések helyiségeül, a földszint pedig a turisták pihenője lesz. Alatta, körülbelül ezer méternyire, a Reches Rouges-nál még egy pihenőt építenek. Minthogy a szokatlan magasságot nem minden ember bírja ki, a vállalkozók minden munkás életét biztosítják, 10 frank napi bért fizetnek neki és azonfelül minden felvitt kilogramm után három frankot. Ha együtt lesz az elegendő számú munkás, rögtön megkezdik az épület felállítását.

* **Egy örült szerencsésje.** Mint Frankfurtból írják, az ottani tébolydában ápolt Wagner nevű örültnek apja tegnap meghalt s egyetlen fia számára fél millió márkányi vagyont hagyott hátra. A végrendeletet a rokonok megtámadták.

* **Az elmebeteg Rothschild.** Baró Rothschild Adolf — mint Párisból írják, — elmebeteg. — A 70 éves báró, ki mint a képzőművészetek barátja, nagy tiszteletnek örvend Párisban, az utóbbi hetekben óriási értékű szobrai egy részét baltával összedarabolta és drága képgyűjteményében is nagy károkat tett. A család tagadja Rothschild betegségét, de nagy gonddal őrizteteti.

OSARNOK.

Nem szeretem a pünkösödöt.

(Egy ötvenéves családapa elbeszélése.)

Akárki mit mond, a költők nagyon befolyásolják az embert. Jó szerelmes versek elolvasása után szinte mozogni érezzük a szívünket s kívánczunk valami medium után — az ellenkező nemből. A hazafias versek már nagy dolgokat műveltek, bárányokból hősokeket csináltak és sok zöld füvet festettek pirosra meleg embervérrel.

Mióta egy német poéta ráfogta a pünkösdre, hogy az egy bájos (lieblich) ünnep, azóta az egész kontinensen elhiszik, hogy nincs kedvesebb ünnep, mint a pünkösöd. — Olyan ez, mint ha kis városban felkapnak egy embert s szélében hosszában azt mesélik róla: Jaj de kedves ember. Végre a többiek is beletörődnek s az illetőnek a kedves hírneve meg van állapítva örökre. Persze csak addig, míg egy másik kedves ember nem jön, kitől a férfiak a tarokk, a fiatal nők a szerelme, és a mamák a házasság tekintetében nagy dolgokat várnak.

En évek hosszú során át ellentétbe helyeztem magam az itt érintett közvélemény nyel. Sem a kedves emberek szeretetreméltóságában nem szerettem feltétlenül bizni, sem a pünkösöd hódító erejét nem ismertem el soha. Meglehet hogy ez szűkkeblűség de én nekem kevés örömet szerzett meg a pünkösöd. Három pünkösödi viszontagságot látnak lelki szemem, elmondom őket, aztán ítéljenek önök t. hölgyeim, hogy van-e okom nem szeretni a bájos ünnepet.

Az első meglehetősen ártatlan dolog, de mélyen vésődött szívembe. Gimnaziumba jártunk s a pünkösödi ünnepekre persze nagy terveket kovácsoltunk: kimegyünk az erdőbe. Ki is mentünk, de hát azt mondta az erdőkerülő, hogy nem lehet lehet ünnepnapon be-

menni engedély nélkül. Mi ebbe nem nyugodtunk bele, hanem egy élelmes pajásunk által felfedezett megközelíthető helyen átmásztunk az árkon és a mellette levő sűrű bokron s végre csakugyan az erdőbe jutottunk. De hogyan? Uj nadrággal, a pünkösödi ajánlékkal fizettem meg e merészséget. Ebben a toilletében először is nem mehettem az erdőben mulató hölgytársaságba, hol a tánciskolában imádott Ő is kávézott, mert kinevezt volna. Másodszor elrontotta a kedvemet az a biztos tudat, hogy otthon megvernek. Harmadszor pedig meglátott bennünket egy igen szigorú tanárunk a bokrokban mászkálni s igen valószínű volt, hogy a büntetést el nem kerüljük. Nem csalódtam. Otthon megkaptam a verést, a nélkül, hogy új nadrágra kilátást nyújtottak volna, az iskolában pedig hosszabb dorgatorium után azt a kellemes hírt közölte velünk a direktor, hogy két napig az iskolában fogunk ebédelni.

Ekkor kezdtem a pünkösöd iránt egy kis antipathiát érezni.

Hiába erőltetem meg emlékező tehetséget, nem jut eszembe valami kellemes pünkösödi reminiscencia. De arra igen élénken gondolok vissza, hogy néhány évvel később egy szép bogárszemű özvegynek udvaroltam Állítólag nem hatás nélkül. Birtokában voltam mindazon külső jeleknek, melyekből naivabb kedélyek a szerelmet szokták következtetni. Levelek és névjegyek „édes Lajcsim” czimzéssel; arcképek a hátán e sorokkal: „a boldog órák emlékére”; egy megréselt ibolya, melyet azon este adott, mikor először mondta azt, hogy szeret; egy gyönyörű brillans gyűrű, melyet szerelme zálogául bízott rám, és sok forró csók, melyet bitorajkaival édes pillanatokban ajkaimra nyomott. Ugy emlékszem, hogy nagyon szerettem ezt a nőt. A fiatal kedély teljes rajongásával imádtam és sokáig azt hittem, hogy ép oly forrón szeret, mint én őtet. Pünkösöd előestéjén győződtem meg arról, hogy csalódtam. Hogy nem szabad hinni sem a leánynak, sem az özvegyeknek. Ez volt életem legkeserűbb pünkösödjé. El váltam tőle azzal a szándékkal, hogy megölöm magam, de jó sorsom és egy véletlen visszatartott e bolond lépéstől.

Nem említem azt, hogy egy pünkösöd éjjelén Budapest és Bécs között a vonatomban kiskilott, hanem áttérek a harmadik reminiscen-cziámra.

Megismerkedtem egy kis leánnyal. Szép volt, mint az a májusi nap, melyen először pillantottam szemembe, s kedves mint csak az angyalok lehetnek ten az égben. Beleszerettem. Átélttem nem az első, de egy igen édes szerelme boldogító és sokat sejtető óráit, míg végre egy szép nap szülei elé állottam és megkértem a kezét. Nincs a dologban semmi regényes. A szülék nem elleneztek, hanem örültek gyermekük boldogságának s mi egymás karjaiba hullottunk.

Piros pünkösöd napján volt az esküvöm. Elmondtuk, hogy holtomiglan hoidodiglan és 21 év óta élünk együtt.

Ertik már most tisztelt hölgyeim, hogy én mért nem rajongok a legbájosabb ünnepért? Ha Önök nem, de a férfiak megértették. A másolat hitelül

rrr.

Figyelmeztetés.

Miután tudomásomra jutott, hogy egyik helybeli szikvizgyáros engemet utánözva, hasonlóan kékszerű üvegeket hozott forgalomba; figyelmébe ajánlom mindazoknak, a kik csakis az én **vegytisztá folyékony, szénsavval gyártott szikvizet** fogyasztják, hogy jövőben csak azt fogadják el ilyennek, melynek üvege nemcsak kék színű, hanem a nickelezett fején **„Szabó K. gyógyszerész szikvizgyárából Debreczenben”** feirat is olvasható, mert csakis ezen szikviz való az én gyáramból, — egyedül e-akis ez van vegytisztá, folyékony szénsavval gyártva és az orvosi szaktokintélyek által, mint első rendű üdítő és egészséges szikviz ajánlva.

Kiváló tisztelettel
Szabó Kálmán,
gyógyszerész.

tékben. Kővér Béláné ez időszertint távo' kastélyától fürdőzik.

* **Kolera.** Az acreban fellépett gyanus természetű betegség következtében a magyar kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a syriai partnak Jaffa és Beyrut közötti vidékről, valamint az említett kikötőkből érkező hajók szigorú orvosi vizsgálat alá vétessenek. Az orosz sajtó erélyesen védi azt az indítványt, hogy Baku és Nisni-Novgorod mindennemű érintkezéstől elzárassanak. A „Now. Wr.” pedig már azt hangsúlyozza, hogy meg kell szakítani Persiával a kereskedelmi érintkezést, s ezt behatóan indokolják azzal, hogy bár 5 milliónyi kárra legyen is kitéve, — tekintetbe véve hogy közel áll a nisni-novgorodvi vásár is, — de a kolera terjedése mennyi emberéletbe, s megszüntetése pedig talán tömérdek költségbe is kerülne. A bukaresti kormány intézkedéseket tett, nehogy a Baku környékén kiütött kolera román területre is elterjedjen. Így elzárta a Pruth vonalat még pedig Konstanztól és Mangaliát teljesen, a többi kikötőre tizennégy napi vesztézárt tűzött ki. A román rendőrség különösen a Gagarin-hajóvállalatnak a ragályterületről jövő petroleumos hajóit veti gondos vizsgálat alá. — Lembergben jelentik, hogy a „Przegond” kievi értesülése szerint Dél-Oroszországban a kolera járvány elterjedése miatti rettegés mindig nagyobb. Kis-Ázsiából mindenki menekül, aki csak menekülhet. A kolera most a legnagyobb erővel lép fel. A betegek rövid néhány óra alatt elpusztulnak. Nagyon ritkán épülnek fel. Az orvosi segély hatás nélkül marad.

* **Villámcsapásról** tudósítanak Celláról. A közszécsen lecsapott a villám Miku inca György házába. A menykő agyonütötte Mikulincsa feleségét, magát, fiát és leányát megbénította. A szerencsétlen családnak háza is porrá égett.

* **A női uszály ellen.** Krajnában is megindult a mozgalom a női uszály ellen. Valenta laibachi orvos, egészségügyi tanácsos a tanácsban azt az indítványt tette, hogy a tanács tegye meg a szükséges lépéseket az uszályviselés betiltása végett. Hosszabb vita után a tanács abban állapodott meg, hogy a városi hatóság figyelmét felhívja az uszály viselésnek a közegészségügyre való káros voltára. A laibachi nők azóta öt centiméterrel — hosszabb uszályt viselnek.

* **A bukaresti szerelmi dráma** melyről már tettünk említést, óriási botrányná nőtte ki magát. Dr. Alexiano egyetemi tanár nejét, kinek az elhalt Nicolescu-Dorobantzu államügyészszel viszonya volt, már letartóztatták. Az ugyan kitűnt a boncolásnál, hogy Nicolescu öngyilkossá lett s így az asszonyt e részben nem terheli vád, azonban kitűnt az is, hogy az asszony által az ügyész lakásáról — ennek távollétében — elvitt szerelmes levelekkel együtt nagyobb pénzösszeg is eltűnt, Alexianoné Nicolescu lakásáról. Djunaranak, volt külügyminiszteri államtitkárnak és szófiai román ügyvivőnek kíséretében ment. Cargi vizsgálóbíró most úgy a pénz eltűnése, mint ama hírek alapján tartóztatta le Alexianonét, mely szerint az államügyészszel folytatott viszonyának következményeitől két ízben meg nem engedett mütét által szabadult meg, még pedig látszólag férjetudtával. Híre jár továbbá, hogy Djunara urat is belevonják a vizsgálatba. Azon különös szerep miatt, melyet dr. Alexiano ez affaireben játszott, az egyetemi tanárok állást foglaltak kollegájuk ellen. A kollégium — hír szerint — egyhangú határozattal főlshólitotta dr. Alexianot, mondjon le állásáról. Alexiano azonban a főlshólitásnak mindeddig nem felelt meg.

* **Agrármozgalom Sofronyán.** — Sofronyán — a mezei munkások között mozgalom támadt a munka beszüntetésére. Az aratók odáig mentek, hogy Purghy János nagy birtokos dült termésének a megállapított napszám szerint való learatását megtagadták. Az aradi főlshólabírónak kellett közbelépnie, hogy a rend és béke helyreálljon.

* **Szerencsétlenség a fürdésnél.** Olaszi Liskában nagy szerencsétlenség történt. Guthy Benó budapesti ügyvéd Teréz nevű felesége, 15 éves Gizella nevű leánya és 24 éves Etelka

nevű leánya, Karsay János özvegye, valamint ennek 6 éves gyermeke fürdés közben a Bodrogba fulltak. Guthyné és Etelka leányának holttestére már ráakadtak.

* **Obszervatorium a Montblanc csucsán** Montblanc csucsára állandó épületet akarnak emelni tudományos megfigyelésekre, de sok akadályra találhatnak. Párisi tudósok az eszme, kik nagyra makacsul ragaszkodnak a terv megvalósításához. — Tavaly a hóban végzett próbakutatások kiderítették, hogy a hegycsucs nem kő, hanem kővé fagyott hó. Hogy kitűnjék, olvad-e a hócsucs, a múlt nyáron fakunyhót ástak a hóba és az idén minden helyváltozás nélkül találták. Az obszervatoriumot tehát szintén a hóba készülnek ásni. Az épületet Párisban készítik fából, az összeillesztéshez csavarok szolgálnak. Két emeletre egy-egy szobával építik az obszervatóriumot és részeit charmonixi vezetők viszik majd fel. A felső emelet és a kupola erkélye szolgálnak a megfigyelések helyiségeül, a földszint pedig a touristák pihenője lesz. Alatta, körülbelül ezer méternyire, a Reches Rouges-nál még egy pihenőt építenek. Minthogy a szokot an magasságot nem minden ember bírja ki, a vállalkozók minden munkás életét biztosítják, 10 frank napi bért fizetnek neki és azonfelül minden felvitt kilogramm után három frankot. Ha együtt lesz az elegendő számú munkás, rögtön megkezdik az épület felszállítását.

* **Egy örült szerencsése.** Mint Frankfurtból írják, az ottani tébolydában ápolt Wagner nevű örültnek apja tegnap meghalt s egyetlen fia számára fél millió márkányi vagyont hagyott hátra. A végredeletet a rokonok megtámadták.

* **Az elmebeteg Rothschild.** Baró Rothschild Adolf — mint Párisból írják, — elmebeteg. — A 70 éves báró, ki mint a képzőművészetek barátja, nagy tiszteletnek örvend Párisban, az utóbbi hetekben óriási értékű szobrai egy részét baltával szedezarabolta és drága képnyitványában is nagy károkat tett. A család tagadja Rothschild betegségét, de nagy gonddal őriztetik.

OSARNOK.

Nem szeretem a pünkösdöt.

(Egy ötvenéves családapa elbeszélése.)

Akárki mit mond, a költők nagyon befolyásolják az embert. Jó szerelmes versek elolvasása után szinte mozogni érezzük a szívünket s kívánczunk valami medium után — az ellenkező nemből. A bazafias versek már nagy dolgokat műveltek, bárányokból hősöket csináltak és sok zöld füvet festettek pirosra meleg embervérrel.

Mióta egy német poéta ráfogta a pünkösdre, hogy az egy bájos (lieblich) ünnep, azóta az egész kontinenen elhiszik, hogy nincs kedvesebb ünnep, mint a pünkösd. — Olyan ez, mint ha kis városban felkapnak egy embert s szélében hosszában azt mesélik róla: Jaj de kedves ember. Végre a többiek is beletörődnek s az illetőnek a kedves hirtelneve meg van állapítva örökre. Persze csak addig, míg egy másik kedves ember nem jön, kitől a férfiak a tarokk, a fiatal nők a szerelem, és a mamák a házasság tekintetében nagy dolgokat várnak.

En évek hosszú során át ellentétbe helyeztem magam az itt érintett közvélemény nyel. Sem a kedves emberek szeretetreméltóságában nem szerettem feltétlenül bízni, sem a pünkösd hódító erejét nem ismertem el soha. Meglehet hogy ez szűkkeblűség de én nekem kevés örömet szerzett meg a pünkösd.

Három pünkösdi viszontagságot látnak lelki szemem, elmondom őket, aztán itéljenek önök t. hölgyeim, hogy van-e okom nem szeretni a bájos ünnepet.

Az első meglehetősen ártatlan dolog, de mélyen vésődött szívembe. Gimnaziumba jártunk s a pünkösdi ünnepekre persze nagy terveket kovácsoltunk: kimegyünk az erdőbe. Ki is mentünk, de hát azt mondta az erdőkerülő, hogy nem lehet lehet ünnepnapon be-

menni engedély nélkül. Mi ebbe nem nyugodtunk bele, hanem egy élelmes pajásunk által felfedezett megközelíthető helyen átmásztunk az árkon és a mellette levő sűrű bokron s végre csakugyan az erdőbe jutottunk. De hogyan? Uj nadrággal, a pünkösdi ajándékkal fizettem meg e merészséget. Ebben a toilletében először is nem mehettem az erdőben mulató hölgytársaságba, hol a tánciskolában imádott Ő is kávézott, mert kinevett volna. Másodszor elrontotta a kedvem az a biztos tudat, hogy otthon megvernek. Harmadszor pedig meglátott bennünket egy igen szigorú tanárunk a bokrokban mászkálni s igen valószínű volt, hogy a büntetést el nem kerüljük. Nem csalódtam. Otthon megkaptam a verést, a nélkül, hogy új nadrágra kilátást nyújtottak volna, az iskolában pedig hosszabb dorgatorium után azt a kellemes hírt közölte velünk a direktor, hogy két napig az iskolában fogunk ebédelni.

Ekkor kezdtem a pünkösdi iránt egy kis antipathiat érezni.

Hiába erőltetem meg emlékező tehetséget, nem jut eszembe valami kellemes pünkösdi reminiscencia. De arra igen éléken gondolok vissza, hogy néhány évvel később egy szép bogárszemű özvegynek udvaroltam Állítólag nem hatás nélkül. Birtokában voltam mindazon külső jeleknek, melyekből naivabb kedélyek a szerelmet szokták következtetni. Levelek és névjegyek „édes Lajcsim” czimzéssel; arcképek a hátán e sorokkal: „a boldog órák emlékére”; egy megréselt ibolya, melyet azon este adott, mikor először mondta azt, hogy szeret; egy gyönyörű brillans gyűrű, melyet szereim zalogálul bizott rám, és sok forró csók, melyet biborajkaival édes pillanatokban ajkaimra nyomott. Ugy emlékszem, hogy nagyon szerettem ezt a nőt. A fiatal kedély teljes rajongásával imádtam és sokáig azt hittem, hogy ép oly forró szeret, mint én ötet. Pünkösdi előestéjén győződtem meg arról, hogy csalódtam. Hogy nem szabad hinni sem a leánynak, sem az özvegyeknek. Ez volt életem legkeserűbb pünkösde. El váltam tőle azzal a szándékkal, hogy megölöm magam, de jó sorsom és egy véletlen visszatartott e bolond lépéstől.

Nem említem azt, hogy egy pünkösdi éjjelen Budapest és Bécs között a vonatom kisiklott, hanem áttérek a harmadik reminiscenciámra.

Megismerkedtem egy kis leánnyal. Szép volt, mint az a májusi nap, melyen először pillantottam szemembe, s kedves mint csak az angyalok lehetnek fen az égben. Beleszerettem. Átélttem nem az első, de egy igen édes szerelmem boldogító és sokat sejtető óráit, míg végre egy szép nap szülei elé állottam és megkértem a kezét. Nincs a dologban semmi regényes. A szülék nem elleneztek, hanem örültek gyermekük boldogságának s mi egymás karjaiba hullottunk.

Piros pünkösdi napján volt az esküvőm. Elmondtuk, hogy holtomiglan holtodiglan és 21 év óta élünk együtt.

Ertik már most tisztelt hölgyeim, hogy én mért nem rajongok a legbájosabb ünnepért? Ha Önök nem, de a férfiak megértették. A másolat hitelűl

rrr.

Figyelmeztetés.

Miután tudomásomra jutott, hogy egyik helybeli szikvizgyáros engemet utánözva, hasonlóan kékeszínű üvegeket hozott forgalomba; figyelmébe ajánlom mindazoknak, a kik osakis az én vegytiszta folyékony, szénsavval gyártott szikvizmet fogyasztják, hogy jövőben csak azt fogadják el ilyenek, melynek üvege nemcsak kék színű, hanem a nickelzett fejen „Szabó K. gyógyszerész szikvizgyárától Debreczenben” felirat is olvasható, mert csakis ezen szikviz való az én gyáramból, — egyedül csakis ez van vegytiszta, folyékony szénsavval gyártva és az orvosi szaktokintélyek által, mint első rendű üdítő és egészséges szikviz ajánlva.

Kiváló tisztelettel
Szabó Kálmán,
gyógyszerész.

OLT HELYISÉG KIA

Iparhatóságilag engedélyezett önkéntes

Végkiárulás

A 4956/1892. rfk. határozata alapján engedélyezett leltározott árucikkek a mai naptól fogva

rendkívüli leszállított áron
adatok el.

Tisztelettel

Baum Miksa.

A BOLT HELYISÉG KIADÓ.

Finomított és hulladék
cukrot,

kitűnő hólyag papírt,

legerősebb kötöző zsinógot,

azurint

penészgomba elleni szert,

szőlő és kötő hársat

legolcsóbb áron.

Legfinomabb

gép olajat, szinkenderből dohány zsinógot,

és a legjobb

belga kocsi kenőcsöt,

gyári áron ajánl nagyban és kicsinyben

KOHN HENRIK

FÜSZERKERESKEDÉSE.

Főüzlet: Kenyér-piacz 12. Filóküzlet: Főtér 17/2.

TELEFON SZÁM 23-47.

"THE GRESHAM"

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN.

Magyarországi fiók:

BUDAPEST,

FERENCZ J.-tér 5. 6.

a társaság házában.

Ausztriai fiók:

BÉCS,

GISELLÁTRASSE 1. sz.

a társaság házában.

A társaság vagyona

1891. június 30-án frank 117,550,797.—

Évi bevétel biztosítási és kamatból

1891 június 30. " 20.725,259.—

Kifizetések biztosítási és járadékiszert

zódések és visszavásárlások stb. után

a társaság fennállása óta (1848) " 249.311,449.—

A legutóbbi 12 havi üzleti idő alatt a

társaságnál " 61.372,000.—

értékig nyújtottak be ajánlatok, miáltal

a társaság fennállása óta benyújtott ajánlatok

összértéke " 1,728.184,555.—

értékre megy. — Prospektusokkal és

dijablázatokkal, melyek alapján a társaság

kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal

dijmentesen szolgálnak az osztrák-magyar

monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar

és osztrák fiókok.

A legolcsóbb és legdiszesebb temetkezési intézet.

„KEGYELET”

Piacz, kereskedelmi palota a megyeház mellett.

Van szerencsém a nagy é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy volt társam Fischer János urnak az üzletből történt kilépése folytán, intézetemet egészen más alapelvekre fektettem, és azt a legszebb és a mai kornak megfelelő berendezésekkel szereltem fel, az árakat pedig majdnem felenyire szállítottam le, miről is a n. é. gyászoló közönség meggyőződést szerezhet.

Temetések rendezését helyben vagy vidéken,

hulla szállítást minden irányban

legjutányosabban elvállalok és azt a legnagyobb pontossággal teljesítek.

Legfőbb törekvésem leendő pontos, gyors, és lelkiismeretes kiszolgálásom, hogy a n. é. közönségnek bizalmát megnyerjem, melyvel vissza élni nem fogok soha.

Kérve a n. é. közönség becses támogatását és pártfogását s én biztosítom a legjutányosab kiszolgálásról

teljes tisztelettel

Kernáts Gyula.

Ércz és művirág koszorúk, szalag felirat minden kivitetben.

Arlejtési hirdetmény.

A debreczeni ev. ref. egyház a Czegléd- és Nap-utcza sarkán levő 2601. sz. telkén egy lelkészlakot szándékozáván építtetni, arra ezennel zárt ajánlati tárgyalást hirdet.

Az összes munkákra előirányzott összeg 12,870 fnt 48 kr.

Az építési terv, előméret és költségvetés és a vállalati feltételek az ev. ref. egyház jegyzői irodájában, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Vállalkozni kívánók ezennel felhívottnak, hogy zárt írásbeli ajánlataikat f. hó 18-án d. e. 10 óráig a ref. egyház pénztárába adják be.

Az ajánlathoz bánatpénzül a vállalati összeg 5%-ja készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban csatolandó, s ajánlattevő kinyilatkoztatni tartozik, hogy a tervet, költségvetést és vállalati feltételeket ösmeri s azokat magára nézve kötelezőknek tekinti.

Hiányosan kiállított — vagy elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az építési bizottság fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon választhasson.

Kelt Debreczenben, 1892. július hó 8-ikán.

A czegléd-utczai lelkészlak előállítására megbizott küldöttség.

Hamburg-amerikai gőzhajózási részvény-társaság

Express

és postagőhajózással.

HAMBURG-NEW-YORK

Sonthamptont érintve

Oczeán menet 6-7 nap alatt

Ezenkívül szállítás egyenesen német postagőzhajókkal

HAMBURGTÓL

Havre
Antwerpen
Baltimore
Boston

New-Orleans
Brasilia
La Plata
Montreal

Dél-Afrika
Transvaal
Natal

Nyugatindia
Mexico
Havanna

Havreből New-Yorkba, Stettinből New-Yorkba és Antwerpenből Montreal és Bostonba.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatósg Hamburgban, Dovenfleth 18/21.

KALODONT

SARG'S

orvosilag megvizsgált
fogtisztító-szer

Kapható a gyógyszerészeknél és illatárusoknál. Egy darab 35 kr.

Csekkis a világhírt **zigaretta papirost** használjátok

Les Dernières Cartouches jeggyel BRAUNSTEIN FRÉRES párisi

gyárábó, 65., Boulevard Exemans.

Ezen gyártmány a papiripar diadala és a cigarettapapiros
eszmnyképe.Ezen cigarettapapiros és cigarettahüvely gyári raktára :
Bécs, I. Scholrenring 25.„A valódi francia „Les Dernières Cartouches“ cigarettapapirunk, va-
lamint a valódi francia cigarettahüvelyünk a „Les Dernières Cartouches“
papirból minden norringbergi nagykereskedésben, ugyszintén az ö-szes magyar
kir. dohánytröszdékben. kaphatók.“Elővigyázat a **ZACHERLIN** bevásárlásánál:

Vevő: „... Én nem fogadok el
nyitva árult rovarport, mivel én Zac-
herlint kívántam! Ezen különleges
séget méltán dicérik a legjobb szer-
nek mindennemű rovarok ellen, a
miért is egyedül csak ilyet veszek:

lepecsételt palaczkban „Zacher“ névvel ellátva.

A valódi Zacherlint Debreczenben árulják:

Geréby Fülöp,
Csanak József,
Havas József,
Szentkirályi Tivadar,
Tóth Sándor,
Varga Lajos,
Dömök Béla,
Bornyász József,

Ér-Ujfalu:

Bottyán Gábor,
Weissberger J. jun.

Ér-Mihályfalva:

Gross Hermann,

Deutsch Albert,
Ganovszky Lajos,
Kontsek Géza,
Kovács Mihály,
Kohn testvérek,
Kohn Henrik,
Kun József,
Leidenfrost Armin,

Pollák Mórész,
Mátray Sándor.

H.-Böszörmény:

Gemeinbeck J.

Rickl József Zelmós,
Szabó Zsigmond,
Tóth Béla,
Trocsányi Ferencz,
Lusztig Károly,
Csicsó Lajos,
Parti Ferencz
uraknál.

H.-Nánás:

Slachta János.

H.-Szoboszló:

Körner B.

BOR.

Tiszta kezeléssü, természetes, mely
a gazdasági tanintézetben vegyelemezzve,
valódiságáról és tisztaságáról V e d r ő
d y Viktor tanár ur bizonylata tanus-
kodik.

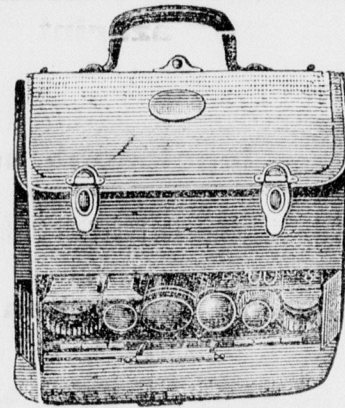
Debreczeni homokkerti trt 23—24-ig
Dalmát fehér borok „ 21—29 „
Dalmát vörös „ 18—26 „
Magyarádi fehér „ 30—35 „

Hectoliterenként hordó nélkül, meg-
rendelhető **Huszár Károly és Tsa**
ügynökségi irodájában. Biedermann ház
Debreczenben.

Gyári raktár Adler tajték áruinak

Minden-
féle utazási
cikkek;
szappanok,
társzerek,
haj, ruha
és fogkefék;
péncz és szí-
var tárczák,
lovagló
cikkek és
iszno bőr, nyerges,
nyerges és lo-
vaglio ostorok.

China ezüst cikkek gyári raktára

zsebkések, ollók,
mindenféle alkalmi ajándék cikkek
legjutányosabban kaphatók

Szent-Királyi Tiva dar

műiparú raktárában

Debreczen, városház épületében.

Fa, bőr, plüsch, majolika, bronzdíszművek

Férfi Chiffon ingek,
a hirneves Schrolli-féle Chiffonból,
1 frt. 90, 2 frt. 20, 2 frt. 60

Gallérok, kézelők, nyakkendők,
Harisnyák Kesztyük.

Napernyők esernyők
Kész mosó gyermek
ruhácskák.

BRASSÓI POSZTÓK,

Tricot, Peruvien és Doskín

Szabó Lajos fiai

üzégnél.

Tölsner Adolf
Billiárd-gyára

Bécs, V. Rampersdorfergassa No. 7.

ajánlja cs. és
k. kizárólag
szabad.

fordíthatlan biliárdjaik

márvány lappal ellátva és elvállal
egész kávéházi berendezéseket minden-
féle módozatban, részletfizetésre is.

Atjátszott biliárdok bábra vagy
carambolra legolcsóbb árak mellett. —
Arjegyzekek kívánatra ingyen.

Disok levél
Zágráb.

189.

Arany érem
Temesvár.

Kwizda

Restitutions-
fluidja.

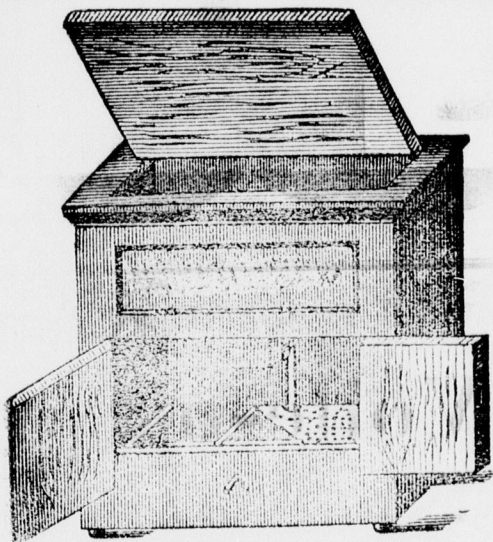
(Üdülő vedv.)

Mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára o. é. lft 40 kr

30 év óta az udvari istállóknak, a katonai é-
uri nagyobb istállóknak használatban van, erő-
sítésül nagy fáradalmak előtt és után az
erő visszanyerése céljából, ficzomodások
megbicsaklások, idegmerevségeknél stb. Ki-
váló dolgokra képesíti a lovakat training-nél

Tessék a fenti védőjegyre figyelni és határozottan
Kwizda Restitutions fluid-jét tessék kérni. — Kap-
ható minden gyógyszerárban és gyógyszer üzletben.

Főraktár: Franz Joh. Kwizda cs és kir.
udvar szállító kertületi gyógyszerárban
Korneuburg. (1.)

Szabadalmazott

étel és palackhűtő jégszekrényeket,

legjobbnak bizonyult

fémzáros befőző üvegeket,

szódavíz készülékeket

minden nagyságban.

Berndorfi chinaezüst és Alpaca

evőeszközöket

20 évi jótállás mellett

ajánl

Kaszanyifsky Endre

Debreczenben, Piacz-utca 1900.

Arjegyzekek kívánatra bérmentve szolgálok.

Első debreczeni mosó és tisztító intézet.

Weisz Sándor ur házában, a vármegyeházzal szemben.

Alólírott, ki számos évekig úgy a külföld, mint a hazai nagy városokban
tanulta ezen szakmát, ajánlja

Első debreczeni

mosó és tisztító intézetét

fehérneműek hófehérré mosására 12 óra alatt, a rongálástól teljesen menten.

Női ruhákat, férfi fehér nadrágokat és mellényeket **szétszedés nélküli**
tisztításra.

FÜGGÖNYÖKET hófehérré vagy crémszínre rövid idő alatt olcsó árszámítás mellett
tisztíttatnak.

24 Budapesti és bécsi első rangú mosó és tisztító intézetekből hozott
munkás és munkás nő végzi szakértelemmel a munkát. A hozzám adandó munká-
latokat kívánatra 6—8 órai időtartam alatt elvégeztetem, sőt sürgős szükség
esetén még gyorsabban is.

Pontos kiszolgálat. Olcsó árak.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK AZONNAL TELJESÍTTETNEK.

Az első debreczeni mosó intézetből kikerülő minden tárgy teljesen úgy néz
ki, mintha az egészen új volna. Szükségtelen Budapestre vagy Bécsbe küldeni a
fehérneműeket, mosóintézetemből ép úgy kerülnek azok ki, mint nevezett helyekről,
még pedig elormész nélkül. Csak egy próba meggyőződhet mindenkit munkáim
szépségéről.

A tárgyak kívánatra a házaktól elhozhatnak és vissza is küldetnek.

Teljes tisztelettel

Első debreczeni mosó és tisztító intézet

SPIEGEL MIKSA.

GYENES LAJOS

női divat és rövidárú raktára,
Debreczen, főter, városház-épület.

Ajánlja **JUTÁNYOS ÁRAK** mellett:

Női ruhaszöveteket,

GYASZKELMÉKET.

Gyapju Vole de Laine ket,

SZALAG. CSIPKE és egyéb RUHADISZEKET,

Batist. Atlas satin, Cachemirsatin, Ajour.

Toile mosókelméket

N a p e r n y ő k e t

Jó szabású fűzőket, Diszkötényeket,

CSIPKE FÜGGÖNYÖKET.

D. M. C. kötő és himző pamutokat,

HAUSCHIKD KÖTŐ PAMUTAKAT.

R ö v i d á r u k a t,

Czérna és selyem keztyüket,

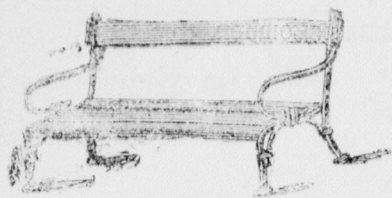
női, férfi és gyermek harisnyákat.

férfifehérneműeket és nyakkendőket

SIRKOSZORUK,

Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

Női ruhák elkészíttetését saját szöveimből elvállalom.

Valódi franczia és angol szerszámok,

minden iparághoz
minden darab mellett jótállás

Épület vasalások és kátrány tető lemezek.

Rudvasak lemezek, **vastartányok**, legfinomabb öntöző
aczélok lemezek.

Gazdasági, kerti, házi és konyha felszerelések.

Kerti lóczák és vasbutorok árnyékszék closetek és vízvezetési kagylók
Aggyag és vaskályhák, konyhák.

Tizedes és egyensúly mérlegek legjobb minőségben.

Peronospora szőlőpenészgomba fecskendőgépek

legjobb rendszer (részlejtetésre is).

Tűz és betörés elleni pénzszekrények.

Kirakat-ajtóacézéldredőnyők

Legolsóbb beszerzési forrás.

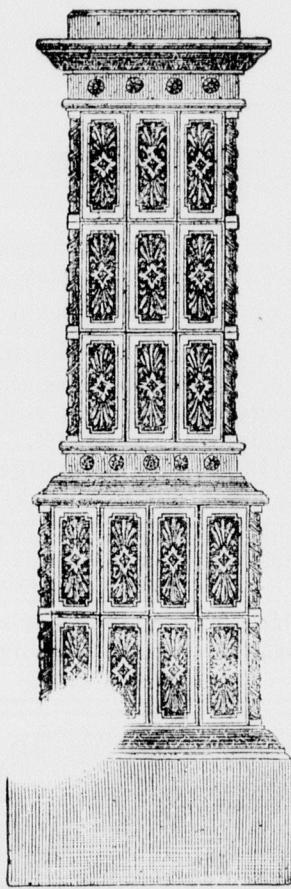
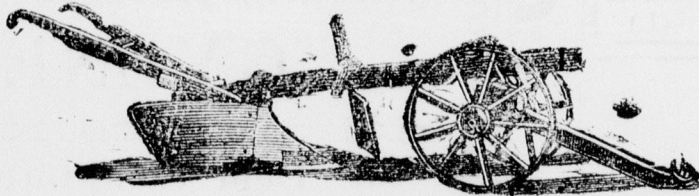
(Képes árlap minden szakmára nézve ingyen és bérmentve.)

TÓTH GYÜLA

előbb TÓTH LAJOS és TARSA, vas nagykereskedés
DEBRECZEN, VÁROSHÁZABAN.

(Penész peronospora) fecskendő.

Női ruhaszövetek Gyapju Voile-ok,

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir, Atlas-Satin.

Vásznak. Kész fehérneműek.

Szőnyegek, függönyök,

ágy és asztalterítők,

Szabó Lajos fiaikégnél.

Leszállított áruk az egész idény alatt.